

N:o 2.

Redaktör och utgivare: **FRANS J. HUSS.**
Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6.) 1 tr. upp öfv. gård.

Stockholm den 16 Januari 1890.

Pris: Helt år 5 kr., Lösnr 25 öre.
Annonspri: 10 öre (15 öre utl.) petitraden.

Årg. 10.

Matilda Jungstedt.

Namnet Jungstedt har på senare tider gjort sig dubbelt bemärkt inom vår konstverld genom ett syskonpar, som på olika vägar gjort sig fördelaktigt kända som konstidkare; Axel Jungstedt har med penseln och palletten arbetat sig fram till en af våra mera framstående landskapsmålare och Matilda Jungstedt, hvars bild vi här framställa, — ja, hon målar också, i toner och bilder, såsom allmänheten i vår operasalong ofta med nöje fått bevittna.

Efter det Sv. Musiktidning förut framställt i bild vår lyriska scens primadonnor, ha vi nu funnit skäl att med dem förena en konstnärinna, som visserligen icke så länge tillhört denna scen och fått tillfälle att försöka sig i särdeles många uppgifter af större art, men som vi emellertid nu kunna räkna till de bästa krafterna vid kgl. operan. Ensam två så fordrande roller som Amneris i »Aida» och titelrollen i »Leonora», båda berömligt utförda så i vokalt som dramatiskt hänseende, ger henne ett ganska framstående rum ibland våra lyriska artister, och ifrån första stunden hon beträdde scenen kan man säga att hon vunnit publikens sympatier. Det var i den rösten, en kraftig och klar mezzosopran, en klang som ovillkorligen ådrog sig uppmärksamhet och gjorde ett behagligt intryck, hvartill kom en utmärkt

intonation och god röstbehandling; anblicken af den högvuxna figuren med de stora uttrycksfulla ögonen ledde också en hvar på tanken, att vår lyriska scen gjort en god acquisition i denna unga sängerska. Fröken Jungstedt gjorde sin första debut som Bergadrottningen i Hallströms »Den bergtagna», det var såsom vi minnas i slutet af januari förra året, då operan upptogs till firande af konungens 60-års-jubileum, men hon hade i november året förut försökt sig på samma scen som Pantalís i »Mefistofeles» och redan då ådragit sig uppmärksamhet

genom röst och apparition. Efter Bergadrottningens tragiska parti, som tillvann henne allmänt erkännande fick hon en uppgift af helt annan art att lösa. Vi återfinna henne nu såsom den narraktige sprätten Fredrik i »Mignon», en rol förut ej gifven här af någon kvinnlig artist. Rollen lämpar sig dock efter vårt förmenande mindre väl för en sådan. En annan manlig rol, dock af motsatt natur, erhöi hon i »Josef» af Méhul, nämligen den unge Benjamins, och vi minnas särskildt från denna hur förträffligt den vackra duetten mellan Benjamin och Jacob utfördes af henne och hr Lundquist. Ej långt derefter uppträder Benjamin — fröken Jungstedt ville vi säga — såsom en munter student i »Hoffmanns sagor»; och den unge Niklas, litet rörd af Bacchi safter i vinkällaren, der studenterna sammanträffa med Hoffmann, rör sig här med en naturtrohet, som stöter på akademisk erfarenhet, men utan att någonsin öfverskrida måttans gränser. En likaledes hurtig rol, ehuru helt liten, är fatburstärnans i »Det var en gång», der fröken Jungstedt sjöng sina kupletter på ett sätt, som väckte lifligt bifall. Puck i »Oberon» var hennes första rol under detta spelår. Hennes Amneris och Leonora visa att hon äfven är vuxen allvarliga uppgifter, och utförandet af dessa partier, synnerligen det förstnämnda blef både i vokalt och dramatiskt hänseende en verklig triumf för konstnärinnan. Den sista rol

Matilda Jungstedt.

som om han fått en elektrisk stöt, och hans hittills fördyrade ansiktsdrag började klarna.

»Det är rätta sättet!» jublade han, gnuggande händerna. »Johan Sebastian Bach, den störste klavér- och orgelspelare i hela det tyska landet, han skall hjälpa oss att bekämpa den här utbördingen. Jag vill genast skriva till honom; han skall inte lemna oss i sticket.»

Woulmyer tog sin hatt och rusade ut. Anledningen till hr kapellmästarens oro var nämligen denna. Kort efter den polska konungen August den starkes återkomst efter kriget mot Karl XII, då hofvet i Dresden åter begynte utveckla sin för Sachsen så kostsamma glans, uppträdde i Dresden Louis Marchand, hvilken omtalades såsom världens förnämste orgel- och klavérspelare. Såsom kgl. hoforganist i Versailles och såsom klavérlärare, hvilken fick en lousidor för lektionstimmen, hade hans fåfänga blifvit så gränslös, att han till och med flere gånger uppträdde med fräckhet inför sin kunglige herre och till slut blef förvisad ur Frankrike. Han företog nu vidsträckta konstresor, lät höra sig öfverallt i hof- och konstnärskretsar och tycktes verkligen såsom i Frankrike så ock i Schweiz och Italien ha gifvit bevis på att ingen annan virtuos kunde mäta sig med honom.

Han uppträdde också i Dresden och visste genom sitt insmickrande väsen och genom att han kom från Paris ställa sig så väl med fältmarschalken och statsministern greve Flemming, att han fick låta höra sig vid den tidens mest lysande furstehof.

Konung August, hvilken trots sin olycka som Polens herskare icke allenast ansågs som en stor hjelte utan också för en utmärkt konstkännare förklarade främlingens klavérspele beundransvärdt och lät genast erbjuda honom anställning som kapellmästare och hofvirtuos med tre tusen thaler i lön.

Alla andra tonkonstnärer trädde djupt i skuggan för den nya solen. Förbitterad häröfver skref konsertmästare Woulmyer till Joh. Seb. Bach, anställd som organist och kammarmusikus vid hertigligen hofvet i Weimar. Woulmyer förutsatte såsom alldeles visst, att Bach i hvarje hänseende var den högmådige fransmannen öfverlägsen. Han skref till honom hur sakerna stodo och inbjöd honom så enträget, att Bach med nöje grep tillfället i flykten att förskaffa den tyska konsten seger öfver den franska. Han erhöill tjänstledighet och anträdde genast den långa och ansträngande resan till Dresden.

Då han ankom dit meddelade konsertmästaren hans ankomst till greve Flemming, utan att låta märka afsikten med detta meddelande, men lät förstå att H. Majestät nog skulle vara intresserad af att höra den tyske mästaren samtidigt med den franske.

Greve Flemming insåg genast att det skulle bereda hofvet ett nöje att få höra en täflan emellan de båda musikmästarna. Joh. Seb. Bach erhöill därför inbjudning att bevista hofkonserten, å hvilken Marchand skulle låta höra sig. Den öfvermodige fransmannen, som visste så godt som ingenting om en Bach, bekymrade sig ej det minsta om den anspråkslöse mannen, som stod intill hans stol vid klavéret och med uppmärksamhet betraktade hvarje fingerrörelse af den spelande. Att Marchand var en fin och elegant klavérspelare märkte Bach genast; men han fann också att fransmannens spel saknade djup och uttrycksfull kraft, att det var, som Bach uttryckte sig: »ett vanligt lrum larum».

Marchand, som varierade en liten fransk sång följde dervid manéret hos François Couperin, hvars klavérsaker Bach visserligen satte värde på för deras lätta och behagliga stil, men som likväl ej i hans ögon berättigade honom till det pompösa namnet »le grand», som han fått af sina landsmän. Marchand spelade lätt och lifligt och gjorde en mängd virtuoskabrier på det präktiga instrumentet. Då han slutat blef han öfverhopad med bifall af de artiga hofmännen, som deri följde sin höge herres exempel. Nu kom turen till den tyske mästaren. Bach satte sig till instrumentet och fransmannen mätte honom föraktfullt från hufvudet till fötterna. Bach preludierade så som endast han kunde göra. Fransmannen gjorde en grimas, som om han slukat ättika, och spärrade upp ögonen, allt mer och mer förvånad, då Bach till det tema, som hans medtäflare trodde honom ha alldeles sugit musten ur, fogade ännu tolf nya oförlikneliga variationer. Hela hofvet utbröt oemotståndligt i ett utrop af beundran och skänkte den tyske mästaren långt rikare bifall än åt den franske.

Bach lemnade konserten innerligt belåten, Woulmyer tryckte lycksalig hans hand men lät honom ej slippa för så godt köp. Marchand skulle helt och hållet förintas, innan han kunde bli nöjd.

Woulmyer öfvertalade alltså Bach att morgonen derpå sända Marchand en höflig inbjudning till en formlig musikalisk duell. »Gif mig, min herre», skref han till honom på franska, »alldeles efter eder gusto och önskan tema till fri behandling på klavéret, och Ni skall ega rättighet att på samma basis bygga fantasier, så många Ni behagar».

Dresden-konsertmästaren var slug nog att icke på enskild väg befordra utmaningen, utan detta skedde genom förmedling af ingen ringare person än sjelfve den då i Sachsen allsmäktige greve Flemming.

Det gafs ingen undflykt — fransmannen måste med eller mot sin vilja antaga utmaningen, och hela hofvet be-

redde sig för den aftonen på ett i sitt slag eget skådespel, hvilket skulle utföras i statsministerns praktfulla och särskildt för tillfället festsmäckade väning. Kungen hade tillkännagifvit sitt synnerliga intresse för tillställningen och lofvat hedra den med sin närvaro. Ett högst lysande sällskap hade också församlat sig hos statsministern, äfven ett stort antal förnämna damer hade infunnit sig, strålade af diamanter och dyrbara toaletter.

Johan Sebastian Bach hade punktligt inställt sig, begaf sig genast bort till instrumentet och besigtigade det, såsom man sorgfälligt pröfvar vapnen före en duell. Derefter inväntade han lugnt hvad som komma skulle. Bach stod då i sin mannaålders fulla blomstring, han räknade trettiofem år och hade redan vid hofvet i Weimar vant sig vid »det hala salongsgolfvet». Hvad som annars möjligen fattades honom i hofmannamanér för att finna sig rätt hemmastadd bland så många smickrare och hycklare, det ersattes hos honom rikligen af snillet lugna, stolta tillförsigt och den säkerhet som skänkes af ett långvarigt grundligt studium.

Förfriskningar kringbjödos, och nu utspann sig i enskilda grupper en liflig strid. Sällskapet skilde sig i »Bachianer» och »Marchandiser». Några voro dristiga nog att göra »dåliga witzar» öfver de båda konstnärernas namn.

Man väntade länge, men besynnerligt nog lät den franske konstnären, monsieur Marchand, vänta på sig längre än som passade gent emot en monark.

»Vill han kanske upprepa här sin gamla lek från Versailles och våga behandla konungen som en bagatell?» sade herr von Posern helt högt, och herr von Vitzthum, som alljemt skedade bort åt H. Majestät, strök med ett förläget leende sina mustascher, hvilket i hans hof- och hjelteroll var af en viss betydelse.

Slutligen förlorade dock de närvarande tålmodet, och greve Flemming beordrade en betjent att genast skynda till den franske virtuosens bostad och säga denne att man väntade på honom. Andlös vände budbäraren åter och hviskade general-fältmarschalken något i örat. Flemming begaf sig genast bort till konungen, denne blef först helt allvarsam, brast sedan i skratt och utropade:

»Skämtet är slut, mina vänner, vår käre Marchand har tagit till flykten för den tyske mästaren. Redan tidigt på morgonen i dag lemnade han i all tysthet residenset».

»Aha! han har fått musikalisk ka-nonfeber!» utropade herr von Posern, skrattande. »Bravo, mästare Bach! Jag hade väntat detta slut på saken».

Hela societén råkade i ordentligt uppror. Bachianerna hade segrat, Johan Sebastian Bach hade icke allenast personligen förökat sitt rykte utan äfven förskaffat den tyska konsten en stor

triumf. Men han förhåfde sig likväl ej deröfver i likhet med fransmannen utan hade äfven som segervinnare ett godt ord att säga om sin motståndares fina och eleganta spel.

Detta Bachs äfventyr slöts emellertid på ett för honom mindre behagligt sätt. Det är klart, att då konstnären gjort en så lång och kostsam resa, han i sina knappa ekonomiska omständigheter borde ha någon ersättning därför. Konungen förärade honom också en »present» af 100 louisdorer. Men hvad hände? Den som skulle öfverlemna pengarna behöll dem, litande på Bachs stolta tillbakadragenhet, af hvilken man kunde sluta till att han ej skulle göra något väsen ifall han gick miste om erkännande i yttre form. Hvem tjuften var fick man aldrig reda på, så att hans namn kunde bränmärkas.

Musikpressen.

På Abr. Lundquists förlag har utkommit:

För piano-solo:

Godard, Benj.: *Deuxième Mazurk.* op. 54. Pr. 1 kr. 50 öre.

Kirchner, Karl: *Blumensprache, Lyrisches Tonstück*, op. 5. Pr. 1 kr.

Lago: *Humoresker*, op. 26. Pr. 1 kr. 50.

Meissner, Aug: *Trögelins jubileums-resa*, potpourri, arrangem. Pr. 2 kr.

Eilenberg, Richard: *Marsch der Bersaglieri*, op. 99. Pr. 75 öre.

Ölander, John: *Modern Française* med extra turer (Vals och polka i 3:je och 5:te turen). Pr. 1 kr.

Mütze, W.: *Frida-Walzer*, op. 4. Pr. 1 kr.

Anschutz, J. A.: *Lakmé*, Bouquet de Melodies. Pr. kr. 1,75.

För orgelharmonium:

Nordquist, Conrad: *Sorgmarsch*, utförd vid Carl XV:s begrafning, arrangem. af Albert Lindström. Pr. 1 kr.

för piano 4-händ.:

Moszkowski, Moritz: *Serenata*, ur op. 15. Pr. 1 kr.

För solo-sång med piano:

Ika: *Fantasi öfver Fjäriln* (Den flygande blomman) tillegn. frök. Lydia Sundelin. Pr. 75 öre (c-fiss).

Jacobsson, John: *Trenne dikter* till ord af Oscar Fredrik op. 38. N:r 1. Italiensk serenad. Pr. 50 öre (e-e); 2. Vak upp. Pr. 75 öre (e-f); 3. Vallflickan i Mora, tillegn. greffin. Math. Taube. Pr. 50 öre. (e-a). Kplt. Kr. 1,25. *Flygtigt* (saml. Bassisten n:r 19). Pr. 50 öre. (a-d).

Lago: *Trastens klagan*, op. 34, tillegn. Math. Grabow-Taube. Pr. 75 öre. (c-ass).

Sjöholm, Nils D.: *Två sånger*: 1. Drömma, dikt. (c-g); 2. Elfdans ur »Nero», tillegnad. ordens författare Oscar Bensow. Pr. 1 kr. (ciss-f).

Sångduetter med piano:

Lago: *Trenne Duetter* för fruntimmersröster, op. 39. Pr. 2 kr.

Otto Forberg, Leipzig, har utsändt följande nyheter:

För piano-solo:

Jadassohn, S.: *Zwei Clavierstücke* op. 102; 1. Notturmo, 2. Rhapsodie, à 1,50.

Doppler, Adolf: *Bilder aus dem Jugendleben*, op. 41, 12 kleine, charakteristische Tonstücke, H. 1 och 2 à 1,50.

För piano, 4-händ:

Kleinpaul, Alfred: *Norwegische Volkstänze und Volksmelodien* op. 12. Häft. 1 och 2 à 2 mk.

För violin och piano:

Sauret, Emile: *Pensées fugitives*. 4 Morceaux caractéristiques: 1. Le mal du Pays (Pr. 1,50), 2. Au pays (Pr. 1,50), 3. Chanson du soldat (Pr. 1,50), 4. La capricieuse, Valse (Pr. 2 mk.).

Godard och Moszkowski, till hvilkas ofvannämnda arbeten Abr. Lundquist förvärfvat sig förlagsrätt hos oss, äro ansedda namn i nutidens musikverld. Godards Mazurka är ett briljant salongsstycke, tacksamt för en öfvad pianist. Karl Kirchner — icke att förblanda med den gamle berömda komponisten Theodor K. — tycks vara en nybörjare, som i sitt opus 5 lemnat ett nätt och lättspelt tonstycke. Lagos »Humoresker» vittna om mindre vanlig tonsättningsförmåga och innehålla flere goda och egna musikaliska tankar, hvilka emellertid skulle ha gjort sig bättre gällande med en mindre konstmässig harmonisk utarbetning, som försvårar uppfattning och utförande. Med mera lätthet och behag rör sig tonsättarinnan i sina sånger, och duetterna, en mera sällsynt musikvara hos oss, skola säkert vinna tycke. Af de öfriga sångerna bemärka vi i första rummet J. Jacobssons, af hvilka n:r 2 påminner om Geijers allvarligt enkla stil och n:r 3 anslår folktonen, hvori komponisten förut försökt sig med framgång. Ikas sång är ett litet anspråkslöst men anslående stycke.

De utländska musikalierna kunna samtliga rekommenderas. Jadassohn, är en gammal ansedd tysk komponist och konservatorielärare i Leipzig. En biograf säger om honom att hans tonsättningar utmärka sig för friska, ofta humoristiska tankar och otadlig faktur. De ofvannämnda jäfva ej detta omdöme och äro tacksamma salongsstycken utan större tekniska svårigheter.

De Dopplerska småstyckena för unga elever rikta deras repertoar med ganska nätta och för barnåldern i allmänhet lämpade stycken, som förtjena att blifva kända och använda äfven hos oss. — Kleinpauls norska folkmelodier äro korta och med tillbörlig enkelhet gjorda arrangemanger. Slutligen ha vi

att påpeka Emile Saurets fyra duetter, som genom komponistens blotta namn rekommendera sig sjelfva och till tankar som form förråda mästaren. Alla fordra goda exekutörer för båda instrumenten, men endast n:r 3 med sina dubbelgrepp för violinen och n:r 4 med sina löpningar i hastigt tempo synas ställa större fordringar på de utförande.

Slocknande »stjerner».

Det är ej en astronomisk fråga som vi förebringa. Men det fins stjeror och stjerndyrkare inom tonkonstens verld, och det kan ju ha sitt intresse att följa våra sångstjernors banor och erinra om dem som redan slocknat på konstens firmament. Se här liten historik öfver de öden som de mest glänsande af dem undergått:

Giuditta Pasta, Milanos sköna dotter, hvars obeskrifligt fulländade konst och okufliga vilja gjorde, säga hennes biografer, af en tung, ojemn och tjock sopran ett af de mest öfverraskande instrument, som någonsin vibrerat på det musikaliska firmamentet, fylde under trettio års tid Europa med sina triumfer, drog sig på äldre dagar tillbaka till sin villa vid Como-sjön och dog der 1865 vid 67 års ålder. Hon hada varit mycket rik men förlorat största delen af sin förmögenhet på börsaffärer, för hvilka hon med passion intresserade sig, liksom för allt slags hasardspel.

Henriette Sontag, den makalösaste donna Anna som någonsin gifvits och ej mindre hänförande i sina andra glansroller, Desdemona, Rosina och Linda, lemnade teatern midt under sina triumfer och blef greffinna Rossi. Äktenskapet blef såsom de flesta liknande, olyckligt, och sedan förmögenheten tagit slut, blef greffinnan Rossi på nytt Henriette Sontag samt återfann sin forna succés, men borttrycktes hastigt af koleran under en turné i Mexico 1854 vid 48 års ålder. Tjugufyra år förut hade hon tillsammans med Malibran och Damoreau bildat den i teateranalerna odödliga trio, som invigde den nya Théâtre Italien i Paris med Cimarosa's »Matrimonio segreto» vid en representation för de fattige, hvilken inbringade den för den tiden alldeles oerhörda summan af 150.000 francs.

Malibran och Sontag voro länge rivaler om Pariserpublikens ynnest, och rivaliteten dem emellan saknar icke likheter med den mellan Patti och Nilsson i våra dagar. Den förra kämpade med sin passion, sin eld och hela sin själ, som hon inlade i sången, den senare med det större välde, som hon egde öfver sig och sin konst. Men en afton, då de sjungit tillsammans en duo i en privat salong, föll de i hvarandras armar, hänförda och besegrade af

hvarandras talang. Malibran bar sitt namn efter sin förste man, en amerikansk köpman; i sig sjelf hette hon Garcia. Hon gifte sedan om sig med den berömda violinisten Charles de Bériot och dog 1836 i England genom ett fall från hästen under ett ridparti.

La grande Falcon, såsom man all tid sade, har gifvit sitt namn åt ett särskildt slags sångroller och förenade i sin person såsom sångerska och såsom qvinna alla fullkomligheter, sade hennes samtida, Meyerbeer, hvars favorit hon var, kallade henne »Konstens Vestal». Men till följd af en sjukdom måste hon under tre år aflägsna sig från scenen, och när hon åter uppträdde var hennes röst förbi. Hon lemnade Paris, och ingen vet egentligen hvad som sedan blifvit af henne. Kanske bor hon här ännu, okänd och glömd af alla.

En annan på samma sätt försvunnen är Rosina Stolz, född i en parisisk portvaktareloge och ömsevis under sin äfventyrliga lefnadsbana publikens och kritikens bortskämda gunstling, hertiginna, spiritist, prinsessa och spåqvinna. Ingen känner hennes senare öden.

År 1885 begrofs i Paris en gammal fattig qvinna, förfallen i den fullständigaste kroppsliga och andliga slöhet. Det var en af sin tids förnämsta sångerskor, Frezzolini, hvilken mera än någon bidragit till att göra Verdis musik populär.

Grisi, gift med Mario, dog 1869 i Berlin.

Vår landsmaninna Jenny Lind hör också nu till de slocknade stjernorna, men hennes lefnad och slut är oss ju så väl bekanta, att det är öfverflödigt lemna en framställning derom.

Från Scenen och Konsertsalen.

Kgl. Operan. Jan. 1 Gounod: *Romeo och Julia* (Romeo: hr Ödmann). — 2, 4, 6 (1/2 2), 9, 12, 14: *Wermländingarne*. — 3, 8: Adam: *Konung för en dag* (prins Kadoor: hr Strömberg). — 5. Thomas: *Mignon* (Mignon, Philine, Fredrik: fru Edling, frkn. Ek, Jungstedt; Wilh. Meister, Lotharius, Laertes, Jarno: hrr Lundmark, Nygren, Linden, Grafström). — 6. Gounod: *Faust* (Faust: hr Strandberg). — 7. 5:te *Symfonikonserten* 1. Haydn: Ddursymfoni (nr 10 Peters), 2. Wieniawski: Violinkonsert nr 2 (frk. Frida Schytte), 3. Sång af Norman (fru Edling), 4. Violinnummer (frk. Schytte), 5. Bizet: »I Rom». orkestersiste. — 10. *Konsert*: 1. Foroni: konsert (emoll), 2. Mendelssohn: Violinkonsert (frk. Schytte), 3. Sång af (frk. Wolf), 4. Wieniawski: Polonäs (frk. Schytte), 5. Bizet: »I Rom». — 13. *Konsertafdelning*: Mendelssohns konsert, Svendsens romans (frk. Schytte) m. m. Boieldieu: *Hvita frun på slottet Arcnel* (Anna, Jenny, Margareta: frkn. Ek, Karlsohn, fru Strandberg; Georges, Gaveston, Dickson, Mac Irton: hrr Lundmark, Strömberg, Nilsson, Grafström). — 15. Delibes: *Lakmé*, opera i 3 akt. af E. Gondinet och Th. Gille, öfvers. af E. Wallmark, dansen af R. Sjöblom, Pers: Nilakantha, indisk prest, (hr Lundquist), Lakmé, hans dotter (frk. Märta Petrini — 1:a debut); Gérald, Frédéric, engelska officerare, (hrr Ödmann, Linden); miss Ellen, Géralds trolofvade (frk. Karlsohn);

miss Rose, hennes kusin (frk. Jungstedt); mstrs. Bentson, deras guvernant (fru Strandberg); Mallika, Lakmés trotjänarinna (fru Edling); Hadji, slaf (hr Grafström). Indiska män och kvinnor, engelska officerare och damer, matroser soldater, europeer kineser, bajaderer m fl. Händelsen tilldrager sig under indiska uppreoret.

Vasa-Teatern. Jan. 14, 15. Lecocq: *Lille Hertigen* (hertig de Parthenay: frk. Ekström).

Berns' Salong. Jan. 1. Frök. Oselios afskedsmatiné. 6. Frk. Ida Grönquists populära matiné.

Första uppförandet af Delibes »Lakmé» å vår operascen i onsdags egde rum med en framgång, som kan betecknas såsom en stor och välförtjent succés. Publiken syntes till en början något reserverad, så att den vackra duetten mellan Lakmé och Mallika i första akten ej förmådde framkalla några bifallsyttringar, ehuru förträffligt utförd. Dessa togo emellertid sin början efter herr Ödmanns scen och aria i samma akt och stegrades allt mer, så att flerfaldiga inropningar egde rum efter hvarje akt och syntes efter operans slut aldrig vilja upphöra. Om än, som vanligt, personliga sympatier för debutanten hade del häri, så var dock vid detta tillfälle den hyllning, som egnades frk. Märta Petrini i titelrolen, fullt berättigad, och knappast har hos oss en debutant i ett så svårt parti, som Lakmés, gjort ett så i allo godt intryck såväl hvad sång som apparition och dramatisk framställning beträffar. En röst, icke stor, men full af behag, särskildt i de höga tonerna af bedärande verkan, en koloratur med drillar och staccaton, som lemnade föga öfrigt att önska, en flärdfrihet men tillika värma i aktionen gjorde hela framställningen till en högst ädel och intagande prestation. Man kunde dock anmärka att hos Lakmé den veka europeiskan till utseende och karaktär framträdde mer än den hinduiska prestinnan. Hr Ödmann hade sin beau jour och sjöng sina många vackra partier med känsla och en kraft i föredraget, som endast få gånger stegrades till en för röstens väljud menlig forcering. De öfriga rolerna voro alla i goda händer. Den allt igenom intressanta och melodiskt sköna musiken, med sin ej mindre intressanta och fint behandlade instrumentation, syntes till sitt värde uppskattas af åhörarna. De vackra dekorationerna, den lysande uppsättningen och de vackra balletterna bidrogo till att höja intrycket af operan, som, för att vara en premiére, utfördes med särdeles precision under kapellm. Henebergers ledning. Vi kunna ej nu framhålla de särskilda musiknummer, som mest slog an, men dessa voro ej få, och främst bland dem hufvudpersonernas solos och duetter; hvad man skulle ha önskat vore det, att dialogen icke förekommit utan att operan varit genomkomponerad, helst som dialogen ej spelar någon större rol i operan men

ändock gör ett främmande intryck. Den är förmodligen ett offer åt traditionerna på Opéra Comique i Paris som komponisten underkastat sig. Efter allt utseende kommer denna Delibes opera att göra samma lycka här som öfverallt der hon blifvit uppförd. Vi torde få tillfälle att sedermera återkomma till granskning af musik och utförande. Den monotoni man funnit i musiken synes icke inverka tröttande i nämnvärd grad.

Den gamla julpjesen »Wermländingarne» har äfven i år hållit sig länge uppe och redan räknat sin 211:e representation. — Kgl. operans två, eller genom en »konsertafdelning» rättare 3 konserter, hvarvid fröken Frida Schytte medverkat, ha varit talrikt besökta. Den unga behagliga danska violinisten har redan hunnit stor virtuositet på sitt instrument, spelar rent och känsligt samt kommer säkert att gå långt i sin konst, då hon hunnit tillägna sig tillräcklig styrka i ton och konstnärlig mångsidighet. Vi hänvisa till dessa konserters program här ofvan och vilja endast påpeka, att Bizets orkestersiste »I Rom», med sin melodiska skönhet och genialiska instrumentering vann lika stort bifall nu vid sin dubbla repris, som förra gången densamma utfördes här för några år sedan.

Fröken Gina Oselio avslutade sin framgångsrika sejour härstädes med en egen konsertmatiné, hvarvid hon hade biträde af fröken Ester Sidner (ackompagnem.) pianisten Knut Andersson och violinisten Woltmann. Auditoriet var, såsom på Nyårsdagen kunde väntas, mindre talrikt men dess mera bifallslösande och visade nog på ett öfvertygande sätt, att man här önskar snart få återhöra den värderade konstnärinnan.

Vasateatern har återupptagit »Lille hertigen», hvari fröken Ekström med sitt behagliga spel gör stor lycka.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Repetitionerna till Verdis »Othello» hafva tagit sin början.

— Om Delibes »Lakmé» nyheten för säsongen, innehöll Sv. Musiktidning 1889 nr 19 en redogörelse beträffande handlingen i pjesen och musiknumren jemte komponistens porträtt och biografi, hvarom vi vilja erinra.

Fröken Märta Petrini, hvars debut i »Lakmé» utföll så lyckligt, är bördig från Falun, har studerat sång i Paris hos professor Bax och inöfvat Lakmés sångparti under Léo Delibes personliga ledning samt härstädes instuderat det hela för fröken Signe Hebbe.

Fröken Frida Schytte, den omtyckta 18-åriga violinisten, dotter af höjesträtts-sakförer Schytte i Köpenhamn, gaf före sin hitresa en egen konsert i sin födelsestad med stort bifall. Hon

deltog dervid äfven i en ståkquartett af Mendelssohn (Op. 12 Ess dur) och skötte i densamma första violinen på ett utmärkt sätt. Här i Stockholm har hon i en privat krets äfven gjort sig bemärkt som ensemblespelerska. Hennes violin är en förträfflig Stradivarius.

Filharmoniska sällskapets nästa konsert är ämnad att ega rum redan i början af mars, hvarvid kommer att utföras Seb. Bachs storartade Matthäus-Passion, som aldrig förr gifvits i Sverige, Konungen, som i medlet af samma månad reser till Norge, lär nemligen ha uttryckt sin önskan att innan dess åhöra verket.

Professor Gade i Köpenhamn, som lifligt intresserar sig för sällskapet, har ställt sitt partitur till dess förfogande och för orkesterpartiet följes Robert Franz' bearbetning.

Flere strykningar komma att företagas, så att uppförandet, som enligt originalet kräver fyra timmar, här ej torde fordra mer än något öfver två.

Flere solister, tvenne stora körer, orkester och orgel medverka, och konungen har ställt sin kammarorgel, ett särdeles utmärkt instrument, till sällskapets förfogande.

Rich. Anderssons ansedda musikskola härstädes öppnades åter efter julferierna den 7:de d:s. Se vidare annonsen sista sidan.

Göteborg Harmoniska sällskapet gaf d. 7 sistl. dec. under Dr. Karl Valentins ledning en märklig konsert å nya realläroverkets sal med biträde af frök. Sigrid Hallgren och stora teaterns orkester m. fl. Dervid utfördes 1. Kraus: musiken till Gustaf III:s bisättning och begrafning. 2. A. Rubinstein: sänger för alt, »Der Asra» och »Sehnsucht», »Deux melodies persanes», sänger för sopran, och två Bajaderdanser ur »Ferramors» för orkester, 3 Rich. Wagner: Spinnerlied ur »Flygande Holländaren» (Frk. Hallgren och en musikalskarinna), 4. Brahms: Schicksalslied. — Kör och orkester.

Helsingfors Miss Nikita har åter låtit höra sig här och berömmes mycket, såsom nu mera utbildad i sin konst, för sin vackra stämma och konstnärliga sång.

Paris å Porte St.-Martin-teatern uppfördes den 3 d:s för första gången Jules Barbiers omarbetade skådespel i 6 tablåer »Jeanne d'Arc» med ny, ytterst stämningsfull musik af Charles Gounod och med Sarah Bernhardt i titelrollen.

Berlin Sullivans nya operett, »The Jeoman of the Guard», som i London gjort så stor lycka, uppfördes juldagen i tysk bearbetning under namn af »Der Königsgardist» på Kroll's teater i Berlin och vann äfven der enstämmigt bifall. Titelpartiet utfördes af sångaren Joseffy från Wien.

Internationell musiktäflan. Sedan kejsaren af Ryssland sanktionerat upprättandet af en »Internationell musikalisk konkurrens» under Anton Rubinssteins namn, har direktören för

konservatoriet i St Petersburg offentliggjort ett reglemente för denna täflan. Enligt detta skola årligen utdelas 2 premier på 5,000 francs hvardera, det ena till en tonsättare, det andra till en pianist. I täfningen, som första gången skall ega rum den 27 augusti d. å. i det ryska konservatoriet i St Petersburg, är deltagande medgifvet hvarje man och qvinna mellan 20—26 år.

Programmet för tonsättarnes täflan är sålunda fastställt: 1:o ett konsertstycke för piano med orkester; 2:o en sonate för piano ensamt eller piano med ett stråkinstrument, och 3:o några mindre stycken för piano ensamt.

Till pianotäfningen fordras utförandet af: 1:o ett preludium och en fuga af Joh. Seb. Bach; 2:o ett andante eller adagio af Mozart eller Hadyn; 3:o en af följande Beethovens sonater: op. 78, 81, 90, 101, 106, 109, 110 och 111; 4:o en mazurka, nocturne och ballad af Chopin; 5:o två stycken af Schumann: »Fantasiestücke» eller »Kreisleriana», och 6:o en etude af Liszt.

Närmare upplysningar om denna täfling meddelas af k. danska hofmusikhandeln i Köpenhamn (*Henrik Hennings*), som tillika mottager och ombesöker anmälningar till deltagande i täfningen från danska, svenska och norska tonsättare och pianister.

Wien. »Den fattige Jonathan», Millöckers senaste operett, hvilken nyligen för första gången uppförts i Wien, synes af allt att döma komma att bli minst lika populär som samme kompositörs »Tiggarestudenten» och skall antagligen snart göra sin rund öfver hela Europa.

Dödsfall.

Caradori-Kreutzner, Anna, fordom firad operasångerska, född i Ungern af italienska föräldrar, nyligen död i London 77 år.

Duru, Alfred, dramaturg, som tillika med H. Chivot lemnat åtskilliga operett-texter till Lecocqs, Offenbachs m. fl. operetter, har affidit i Paris 60 år gammal.

Gayarré, Julian, berömd spansk tenorsångare, afled d. 2 Jan. i Madrid, 46 år gammal.

Mathisen-Hansen, H. professor, orgelnist vid domkyrkan i Roeskilde, afled d. 7 Jan., 83 år gammal. Han var en af nordens mest framstående orgelspelare och såsom sådan äfven bekant i Sverige. Som tonsättare har han utgifvit orgelpreludier, romanser, kantater m. fl. kyrkokompositioner.

Turolla, Emma, en af nutidens förnämsta altsångerskor som i Italien, Ungern och förnämligast Wien firat stora triumfer, har nyligen affidit i Budapest helt ung.

Till våra prenumeranter.

Vördsamt anhålles att **prenumeration** må ske så snart som möjligt; vid direkt prenumeration hos **Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm**, (Olofsgatan 1) sändes tidningen till prenumeranten kostnadsfritt genast den utkommit.

För att spara våra förra prenumeranter besvär med prenumerationsförnyelse, sända vi dem nu, såsom förut, årgångens första nummer, med anhållan att de som icke vidare önska erhålla tidningen vill tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen före andra numrets utsändande. Senast när budet kommer med andra numret torde det första återlemnas af dem, som ej prenumerera för detta år; af dem som ämnat fortsätta torde då till budet prenumerationsavgiften mot kvitto erläggas. Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få räkna till årets prenumeranter å tidningen.

Stockholm i dec. 1889.

REDAKTIONEN.

Hvarjehanda.

Man kan vara så lärd, att man upprepar generalbasens alla regler i sömnen, utan att likväl utaf en tondikts anda, af en musikuppsfinnings själ förstå mer än tegelbrännaren förstår Peterskyrkans arkitektur.

Saphir.

* * *

De moderna virtuoserna bereda mig mindre nöje, än lindansare och equilibrist. Ty då man åser dessas produktioner, har man åtminstone den barbariska njutningen att alltid behöfva frukta att de skola behöfva bryta halsen af sig, och att de ändå icke göra det. Men de s. k. pianoartisterna våga alls icke sina lif endast våra öron, och därför vill jag ej veta af dem.

Mendelssohn.

* * *

Lösning af föregående nummers

Musikalisk bokstafsgåta.

Komponisten: *Spontini*, operan: *Vestalen*. Orden: 1. Stavenov, 2. Prume, 3. Opus, 4. Not, 5. Tua, 6. Intervall, 7. Nocturne, 8 Intonation.

Pianist-epigram.

Liszt far fram på stormens snabba vingar,
Dreyschocks ton som klockans är så ren,
Henselts spel en vårbukett oss bringar,
Thalberg snidar uti elffenben.

Em. Geibel

Anmälan.

Svensk Musiktidning, 10:de årgången, rekommenderar sig härmed i välvillig åtanke hos den musikaliska allmänheten. Så länge har ännu ingen Svensk Musiktidning tillkämpat sig existens, men det har ej heller kunnat ske utan uppföring af utgifvaren. Vi hoppas med detta år att större spridning af tidningen skall betrygga hennes fortvaro. Uppföringen för prenumeranten är ringa. För **endast 5 kronor** erhålles under året **populär lektyr i musikaliska ämnen**, biografier med **porträtter** af in- och utländska konstnärer, **Musikbilagor** af god och lätt utförbar, **sång- och pianomusik**, (omkring 14 sidor eller mera beroende af prenumerationen). Utom större artiklar innehåller tidningen redogörelser för **musikpressen, följetonger, notiser** m. m., och goda literära krafter kunna för tidningen påräknas. Tidningen lämpar sig för **hvarje musikaliskt hem**, som genom densamma kan följa med händelserna inom musikverlden, särskildt vår egen. Svensk Musiktidning utkommer 2 gånger i månaden (utom Juli—Aug.). Endast helårsprenumeranter erhålla musikbilagan. Å tidningen prenumereras i byrå Olofsgatan 1 (Hötorget 6), derifrån tidningen hemsändes, i bok- och musikhandeln, å tidningskontoren. **För landsorten bäst å posten.**

Ödmjukligen

Redaktionen.

 SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1885—1889, säljas till nedsatt pris af 4 kronor pr årgång, 7 kronor för två årgångar, 10 kronor för tre årg. då konstant likvid med beställning efter noggrann adress sändes direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.

Richard Anderssons Musik-skola

öppnades åter den 7 Januari 1890.

Honorar för Vårterminen (5 månader): *Piano*: Klass I. Nybörjare, a) 2 elever på 1 timmas lektion 2 gånger i veckan: kr. 40 (för hvarje elev); b) 2 elever på 1½ timmes lektion 2 gånger i veckan: kr. 60 (för hvarje elev). Klass II. Mera försigkomna, a) 2 timmar i veckan: kr. 125; b) 1 timme i veckan: kr. 65. *Harmonilära och kontrapunkt*: Klass I, 4 elever på 1 lektion i veckan (2 timmar) kr. 40. Klass II, 1 elev 2 gånger i veckan kr. 50.

OBS. Påbörjad månad räknas för hel. Skriftliga anmälningar till den 3 jan. muntliga den 3 och 4 jan. kl. 11—2, 5—7. Mottagningstid: Onsdagar och Lördagar 1,30—2,30 e. m. G. 28291

Stockholm, Brunnsgatan 28, 2 tr.

Svensk Musiktidnings MUSIKALBUM III 1889.

Piano och sångstycken innehållande för piano: *Henselt: Kärleksro, Klauwell: Albumblad, Reiser: Vårfröjd, Rubinstein: Menuett, Sjögren: Melodi, Tschaiowsky: Elegisk romans, Wenzel: Friskt mod.* För sång: *Söderman: Visa och Koral, Schubert: Kärleksbikt.* Säljes i Musik- och bokhandeln samt hos tidningens Expedition till ett pris af **1 krona**.

OBS. *Södermans visa*, upptecknad ur minnet af Fritz Arlberg, äfvensom *koralen* äro ej förr utgifna, *Schuberts Kärleksbikt* hör till hans efterlemnade verk.

Undertecknad gifver fortfarande lektioner i **Sång, Dramatik, Plastik och Rolers inöfning**, om anmälan sker Onsdagar och Lördagar kl. mellan en kvart efter 10 till 11 f. m.

Sturegatan 24, 4 tr.

Signe Hebbe.

J. LUDV. OHLSON STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmoonier af de bästa svenska och utländska fabriker i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

OBS.! Hufvuddepot för Blüthners verdensberömda Flyglar, samt Rönnischs & Steinweg Nachfolgers utmärkta Pianinos.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de **billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechters berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

38 Regeringsgatan 38.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmström.

Innehållet i årgångens 1:a nummer af

Svensk Musiktidning:

Wilhelm Heintze med porträtt — Anmälan. — Ur C. M. v. Webers literära arbeten: Vattendragaren. — Följetong: Verdis första storverk. — Musikbref från England af H. W. — Musikpressen — Från scenen och konsertsalen. — Från In- och utlandet. — Hvarjehanda. — Musikalisk bokstafsgåta. — Dödsfall. — Annonser.

Hugo Lindqvist

meddelar undervisning i **pianospelning, dirigerar** körer och kvartetter.

Adr. Grefgatan 16, 3 tr. upp.

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano (Romance, Humoresk, Perpetuum mobile, Aftonstämning, Marche Triomphale) af

Adrian Dahl,

finnes att köpa å Svensk Musiktidnings expedition, Olofsgatan 1, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Undertecknad gifver fortfarande

PIANOLEKTIONER

Noggrann undervisning efter rationel metod meddelas till moderat pris. 2 nybörjare få förena sig om en timme. Nya elever mottagas och anmälan kan ske kl. 1—2 e. m. Olofsgatan 1 (Hötorget 6) 1 tr. upp öfver gården.

Frans J. Huss.

INNEHÅLL: Matilda Jungstedt (med porträtt) — Brevväxlingen mellan Wagner och Liszt. — Vår Redaktionsplan. — Följetong: Sebastian Bach och Marchand. — Musikpressen. — Slocknande »stjernor». — Från scenen och konsertsalen. — Från In- och utlandet. — Hvarjehanda. — Lösning af Musikaliska bokstafsgåtan. — Dödsfall. — Till våra Prenumeranter. — Annonser.